

KURIKULUM

Jak naložit s tím, co tušíme či víme?

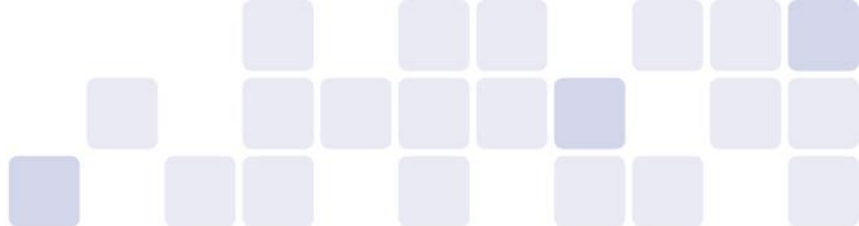
Aneb: Pátráme správným směrem?

doc. PaedDr. Petr Urbánek, Ph.D.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

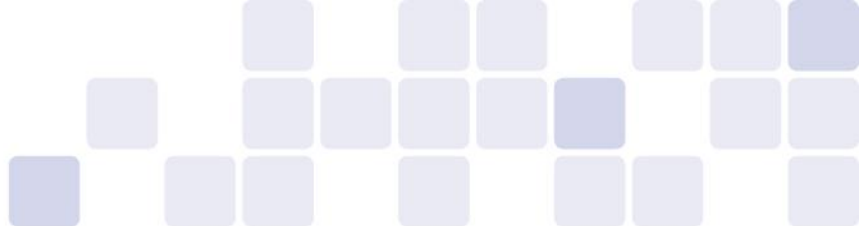

Kulatý stůl ke třetí etapě výzkumu Kvalitní škola

**Jak naložit s tím,
co tušíme či víme...?
Aneb: Pátráme správným směrem?**

(Kritický pohled na publikační výstup výzkumu)

Petr Urbánek
ÚVRV PedF UK Praha
23. června 2011
petr.urbanek@tul.cz

Kolektiv autorů:

Kurikulární reforma na gymnáziích: Případové studie tvorby kurikula
(Kritický pohled na publikační výstup výzkumu)

Zkoumá proces reformy kurikula v gymnaziálním vzdělávání, proces kurikulární proměny v profesním myšlení a jednání učitele („*peripetie implementace*“; „*nemožný akt*“...)

Charakteristiky výzkumu:

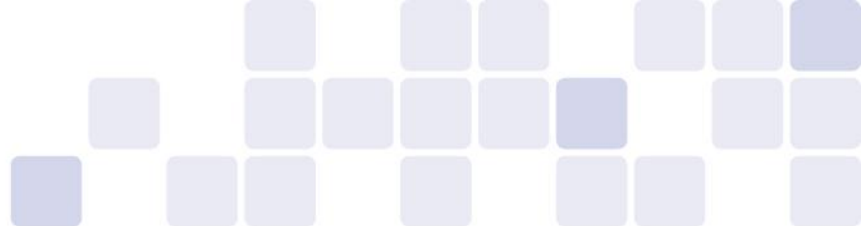
Kontextuální (rozhovory, dotazníky ← obsahová analýza, ⇒ videostudie)

Týmový (16 výzkumníků, expertní uchopení výzkumného problému)

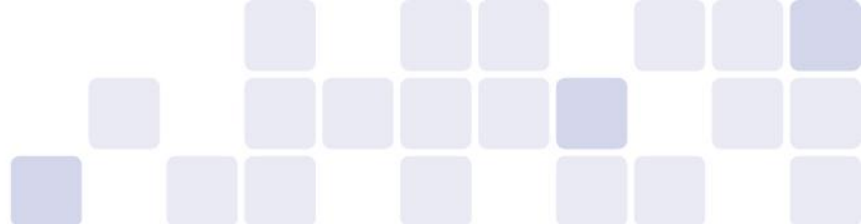
Široký a „plastický“ záběr (kvalitativní charakter, kombinace metod a přístupů, případové studie)

Plošné zkoumání jevu (8 předmětů gymnaziální výuky)

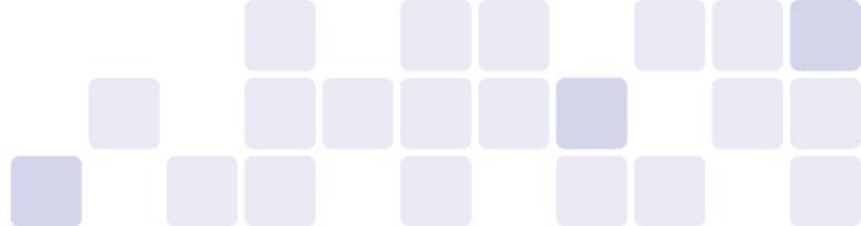
Gradace (od nepřímých metod k přímým)

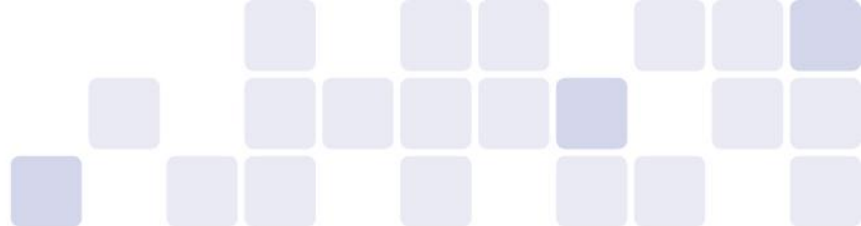
Silné stránky výzkumu	Rizika výzkumu
Týmový přístup, silné expertní zastoupení	Koordinace, strukturace
Kontext k předchozím a k dalšímu plánovanému výzkumu (systém)	Integrace všech šetření
Široký obsahový záběr (výběr oborů jako předmětu analýzy)	Značný rozsah, hutnost; riziko „úplného“ výběru; určitá jeho nevyváženost
Hluboký výzkumný záběr, „plasticita uchopení“	
Opodstatněná metodologie, kvalitně zpracována	
Naplnění „smyslu“ kvalitativních dat	Rizika interpretace

Silné stránky výzkumu	Rizika výzkumu
Postihuje „klíčového aktéra“ = učitele – realizátora proměn	(Pozn. mimo zápis: učitel se nezkoumá snadno...)
Zaměření na fázi „naplňování obsahů a cílů“ učitelem	Obtížnost, citlivost diagnostiky
Autoři se nevyhýbali ani problematickým, „citlivým“ tématům gymnaziálního vzdělávání	„obnaženo kritice“
Vzájemná komplementarita získaných dat (triangulace)	Metodologicky náročné

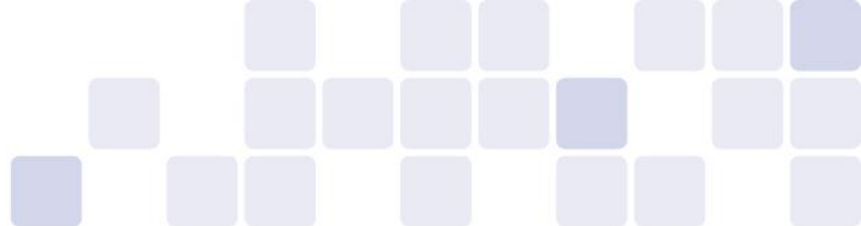
Silné stránky textu	Rizika textu
Studie má vysokou metodologickou úroveň, může být jiným výzkumům „vzorem“	
Text „kopíruje“ logiku výzkumu	Značná šíře textu; nevhodná pro „popularizační“ využití
Přes „různorodost“ autorského kolektivu je text „homogenní“, přísně jednotný rámec a struktura	Jednotná struktura studie může vést k nadměrné schematizaci, uniformitě ...
Široký obsahový záběr směrem k předmětům umožní čtenáři „najít se“.	Chybí výrazný zástupce humanitní fronty (např. dějepis)
Otevírá diskuzi k transdisciplinárnímu pohledu	Riziko šíře a nepřehlednosti

Silné stránky textu	Rizika textu
Cenné jsou ve studii závěry výzkumu	Mohly být deklarovány explicitněji a sebevědoměji.
Atd...	...

Hodnocená publikace *Kurikulární reforma na gymnáziích: Případové studie tvorby kurikula* se opírá o solidně konstruovaný a týmově realizovaný kvalitativní výzkum s širokým obsahovým záběrem, relevantní metodologií a kontextuálním dosahem. Jádrem výzkumu je učitel a jeho terénní uchopení procesu naplňování obsahu a cílů kurikulární reformy.

Studie má vysokou odbornou a metodologickou úroveň, přes kolektivní uchopení je homogenním textem s jednotným rámcem, který otevírá diskuzi k obsahové transdisciplinaritě.

Obecné závěry a glosy k tematice:

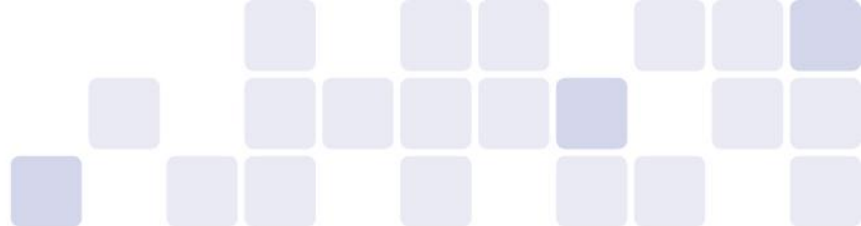
Práce s kurikulem je ve školách (G) **značně různorodá** (specifické obsahy, učitelovo pojetí kurikula atd.)

Překvapivé je, že nebyla shledána souvislost tzv. „inovativních“, „proreformních“ učitelů na práci s kurikulem, resp. pozitivní dopad.

Klíčová otázka, která se opět opakuje, zní: **Do jaké míry je učitel kvalifikován pro projektování, ale koneckonců i pro implementační kroky v procesu snah po obsahové transformaci** (to samozřejmě platí dvojnásob pro kurikulum ZŠ)?

Nezapomněli jsme opět na tento zásadní faktor = učitele?

Zjištění kromě jiného implikují zcela zásadní fakt: (Nejen) **tematika kurikula není triviálním fenoménem**. Pro jeho kvalitní a kvalifikované uchopení, operacionalizaci a implementaci do současného hektického vzdělávacího prostředí, **musíme jednoznačně počítat s učitelem: S jakýmkoliv učitelem?**

Jakkoliv vzdělaným? (učitelství se dnes studuje v ČR kromě 9 pedagogických fakult také na dalších více než dvaceti „nepedagogických“ fakultách...; systém dalšího vzdělávání učitelů je degradován na kurzy v komerčním stylu, bez koncepčního zajištění, koordinace atd...)

Jakkoliv podporovaným? (nároky práce učitele nejsou dlouhodobě dostatečně zohledňovány; učitel je nucen stále více se věnovat jiným profesním aktivitám než je vyučování)

Značné kvalifikační požadavky a kompetenční nároky na současného učitele **nekorespondují s realitou** deprofesionalizačních zásahů decizní sféry v oblasti učitelství a učitelského vzdělávání;

Opakované a dlouhodobé jsou snahy tzv. „odborníků“ zkracovat přípravné učitelské vzdělávání, bagatelizovat význam „učitelského modulu“, oborových didaktik atd.

Aktuálním příkladem je právě dnes probíhající „odborná“ diskuze s příznačným mottem: „Je magistr zárukou dobrého učitelování?“

(Téma červnového Kulatého stolu SKAV, ZŠ Vodičkova, Praha, 23.6.2011)

Poznámka: Na hloupou otázku nelze rozumně odpovědět.

Děkuji za pozornost

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ